

تاریخ:.....

شماره:.....

پیوست:.....

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

ماده ۱- تعاریف و اختصارات بکار رفته در این آیین نامه و پیوستهای آن عبارتند از:

۱-۱- **وزارت/وزیر:** منظور از «وزارت» و «وزیر» در این آیین نامه و پیوستهای آن، به ترتیب «وزارت علوم، تحقیقات و فناوری» و «وزیر علوم، تحقیقات و فناوری» می باشد.

۲-۱- **مرکز:** منظور از مرکز در این آیین نامه، مرکز هیأت‌های امنا و هیأت‌های ممیزه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

۳-۱- **شورا:** منظور از شورا در این آیین نامه، شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می باشد.

۴-۱- **هیأت امنا:** هیأتی است که به موجب قوانین و مقررات مربوط به عنوان بالاترین رکن مؤسسه، مرجع سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و تصویب مقررات و ضوابط داخلی مؤسسه می باشد.

۵-۱- **مؤسسه:** اسم عامی است که به کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی اطلاق می گردد و به موجب قانون یا مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و یا کسب مجوز از شورا ایجاد شده و یا می شوند.

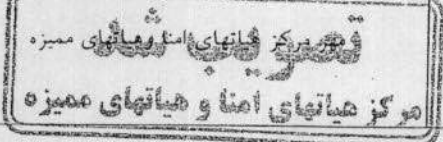
۶-۱- **دانشگاه:** مؤسسه‌ای است که با حداقل سه دانشکده ایجاد شده و یا می‌شود و با هدف ترویج علم، ارتقای دانش و تربیت نیروی انسانی در زمینه‌های مختلف علوم و فنون به ارائه آموزش عالی و انجام پژوهش می‌پردازد.

۷-۱- **مجتمع آموزش عالی:** مؤسسه‌ای است که به صورت مستقل و یا تابعه دانشگاهها ایجاد شده و یا می‌شود و دارای حداقل ۲ دانشکده می‌باشد و اهم فعالیت‌های آن، آموزشی است.

۸-۱- **دانشکده:** مؤسسه‌ای است که در دانشگاه/مجتمع یا به صورت مستقل با حداقل ۳ گروه آموزشی ایجاد شده و یا می‌شود.

دکتر مهدی ایرانمنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیأت‌های امنا و هیأت‌های ممیزه

www.ihcs.ac.ir

تاریخ:.....

شماره:.....

پیوست:.....

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

۹-۱- آموزشکده: مؤسسه‌ای است که در دانشگاه/ مجتمه یا به صورت مستقل ایجاد شده و یا می‌شود و در مقطع کاردانی فعالیت دارد. آموزشکده دارای حداقل یک گروه آموزشی می‌باشد.

۱۰-۱- مرکز آموزش عالی: مؤسسه‌ای است که به صورت مستقل یا تابعه دانشگاهها ایجاد شده و یا می‌شود. مرکز از حداقل یک گروه و حداکثر ۲ گروه آموزشی تشکیل می‌شود و اهم فعالیت‌های آن، آموزشی است.

۱۱-۱- شعبه/ واحد بین الملل/ پردیس: مؤسسه‌ای است که در شهر محل استقرار دانشگاه یا دیگر شهرها و مناطق آزاد یا خارج از کشور، ایجاد شده و یا می‌شود و برابر قوانین و مقررات مربوط و ترجیحاً به صورت خودگردان اداره می‌شود.

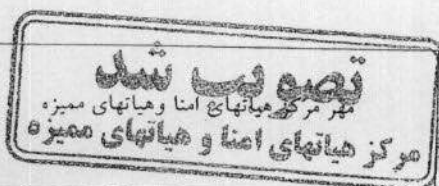
۱۲-۱- پژوهشگاه: مؤسسه‌ای است که با حداقل سه پژوهشکده ایجاد شده و یا می‌شود و اهم فعالیت‌های آن، تعریف و اجرای پروژه‌های مرتبط با حوزه‌های کاربرد می‌باشد.

۱۳-۱- پژوهشکده: مؤسسه‌ای است که دارای حداقل سه گروه پژوهشی باشد و در مؤسسه پژوهشی/پژوهشگاه/ دانشگاه و یا به طور مستقل ایجاد شده و یا می‌شود. فعالیت پژوهشکده می‌تواند در انواع بنیادی، کاربردی، توسعه‌ای و یا میان‌رشته‌ای مرتبط با حوزه کاربرد تعریف شود.

۱۴-۱- مؤسسه پژوهشی: مؤسسه‌ای است که دارای حداقل ۲ پژوهشکده باشد.

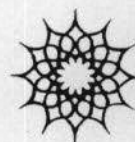
۱۵-۱- مرکز پژوهشی: مؤسسه‌ای است که دارای حداقل یک گروه و حداکثر ۲ گروه پژوهشی باشد.

۱۶-۱- گروه آموزشی/ پژوهشی: کوچکترین واحد آموزشی/ پژوهشی است که با کسب مجوز از شورا یا هیأت‌امنا و مرکب از تعدادی اعضای هیأت علمی آموزشی/ پژوهشی باشد و در یکی از رشته‌های تحصیلی یا زمینه‌های تخصصی مشخص، مبتنی بر ضوابط مربوط، عهده‌دار امور آموزش/ پژوهش باشد، در رأس گروه آموزشی/ پژوهشی، «مدیر گروه» قرار دارد.

دکتر مهدی ایرانمنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیات‌های امنا و هیات‌های ممیزه

تاریخ:.....

شماره:.....

پیوست:.....

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

۱۷-۱- **توزیع وظایف:** وظایف مؤسسه با در نظر گرفتن پیوستگی و سنخیت فعالیت‌ها تجزیه و تفکیک می‌شود و در قالب معاونت‌ها و سپس واحدهای سازمانی تقسیم و توزیع می‌گردد. به نحوی که در این تقسیم‌بندی، بین وظایف واحدهای سازمانی، تداخل و تشابه وجود نداشته باشد و هماهنگی و انسجام مؤسسه حفظ گردد.

۱۸-۱- **ضوابط تشکیلاتی:** معیارهایی است که چگونگی توزیع وظایف، تعداد سطوح و تعداد واحدهای سازمانی را تعیین می‌نماید.

۱۹-۱- **نمودار سازمانی:** انعکاس ترکیب رسمی سازمانی مبتنی بر تشکیلات که بیانگر روابط و نحوه تقسیم و توزیع وظایف میان واحدهای سازمانی، حدود اختیارات، سلسله مراتب و سطوح مدیریتی و سرپرستی می‌باشد.

۲۰-۱- **سازمان تفصیلی:** به مجموعه اهداف، وظایف و پست‌های سازمانی اطلاق می‌شود که در چارچوب اهداف و وظایف اساسی مؤسسه و براساس حجم، میزان و ماهیت کار هر واحد سازمانی تعیین می‌گردد.

۲۱-۱- **ساختار سازمانی:** به مجموعه نمودار سازمانی و سازمان تفصیلی، ساختار سازمانی می‌گویند.

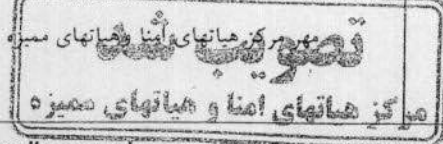
۲۲-۱- **واحد سازمانی:** یکی از اجزای ساختار سازمانی است که در قالب یکی از سطوح سازمانی از جمله: معاونت، مدیریت، مرکز، اداره و گروه عهده‌دار انجام وظایف متجانس و مرتبط با اهداف مؤسسه می‌باشد. در رأس هر واحد سازمانی «پست سازمانی» یا «سمت سازمانی» متناسب با اختیارات آن پیش بینی می‌شود.

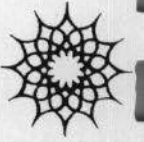
۲۳-۱- **واحد تابعه:** واحد سازمانی است که از نظر سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و نیز امور اداری، مالی، معاملاتی و تشکیلاتی تابع مؤسسه می‌باشد.

۲۴-۱- **واحدهای صف:** واحدهای سازمانی تابعه هستند که به طور مستقیم با اهداف، مأموریتها و وظایف مؤسسه سروکار دارند. از جمله دانشکده‌ها، پژوهشکده‌ها، گروه‌های آموزشی/ پژوهشی و ...

دکتر مهدی ایرانمنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه

تاریخ:.....

شماره:.....

پیوست:.....

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

۲۵-۱- **واحدهای ستاد:** واحدهای سازمانی تابعه هستند که غالباً به طور غیرمستقیم از طریق برنامه ریزی، هدایت، هماهنگی، نظارت و ارزیابی، حمایت و پشتیبانی واحدهای صف مؤسسه را در تحقق اهداف، مأموریتها و انجام وظایف باری می نمایند.

۲۶-۱- **سطح سازمانی:** هر یک از مقاطع تشکیل دهنده سلسله مراتب اداری است که جزء رده مدیریتی و سرپرستی قرار می گیرد.

۲۷-۱- سطوح مدیریتی و سرپرستی حوزه ستاد مؤسسه در ۴ سطح به شرح ذیل تعریف می شود:

الف- ریاست مؤسسه

ب - معاونت

ج - مدیریت/مرکز

د - گروه / اداره

۲۸-۱- سطوح مدیریتی و سرپرستی حوزه صف مؤسسه در ۳ سطح به شرح ذیل می باشد:

الف- ریاست مؤسسه

ب - ریاست واحدهای آموزشی و پژوهشی تابعه مؤسسه

ج - گروه آموزشی/ پژوهشی

۲۹-۱- **پست سازمانی:** جایگاهی است که در سازمان تفصیلی مؤسسه، برای انجام وظایف و مسئولیت های مشخص پیش بینی و همچنین برای تصدی یک مستخدم رسمی یا پیمانی در نظر گرفته می شود. هر پست سازمانی دارای یک " شماره پست " می باشد.

۳۰-۱- **سمت سازمانی:** جایگاهی است که در سازمان تفصیلی مؤسسه برای انجام وظایف و مسئولیت های «مدیریتی»، «سرپرستی» و «مشاوره» در واحدهای سازمانی با علامت «نک ستاره» (*) و «بدون شماره» پیش بینی می شود و صرفاً اعضای هیأت علمی می توانند با حفظ پست سازمانی در آن «سمت ها» منصوب گردند.

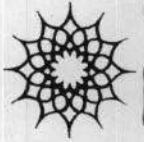
۳۱-۱- **رده تشکیلاتی:** مؤسسات دانشگاهی بر اساس امتیازاتی که کسب می نمایند، به یکی از رده های تشکیلاتی یک تا چهار و مؤسسات پژوهشی به یکی از رده های تشکیلاتی یک تا سه توسط دفتر برنامه، بودجه و تشکیلات وزارت تخصیص داده می شوند.

۴

دکتر مهدی ابرامنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه

تاریخ:

شماره:

پیوست:

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

ماده ۲ - سطوح سازمانی ستادی و پستیهای سازمانی مربوط عبارتند از:

۱-۲- معاونت: دومین سطح سازمانی پس از رئیس مؤسسه می باشد که انجام بخشی از وظایف مربوط به اهداف مؤسسه را برعهده دارد و هر معاونت از حداقل ۲ و حداکثر ۴ واحد سازمانی در سطح مدیریت، مرکز، اداره و گروه تشکیل می شود.

تبصره ۱ - سقف تعداد واحدهای سازمانی برای واحدهای تحت نظر معاونت، در چارچوب برنامه راهبردی مؤسسه و با کسب مجوز از هیأت امنای تا ۶ واحد سازمانی، قابل افزایش است.

۲-۲- مدیریت: سومین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف معاونت یا مؤسسه را در زمینه فعالیت های مطالعاتی و اجرایی برعهده دارد. در رأس مدیریت، "مدیر" می باشد. هر مدیریت می تواند براساس تنوع و تعداد فعالیت ها از حداکثر ۴ گروه / اداره تشکیل شود. الف - در مدیریت هایی که فاقد گروه / اداره باشند می توان حداقل ۷ پست و حداکثر ۲۴ پست سازمانی پیش بینی نمود و برای مؤسساتی که در رده یک تشکیلاتی قرار می گیرند، می توان حسب نیاز صرفاً یک پست «معاون مدیر» در هر مدیریت پیش بینی نمود.

ب - سقف تعداد گروه/اداره و همچنین پست های سازمانی تحت نظر «مدیریت» در چارچوب برنامه راهبردی مؤسسه و با کسب مجوز از هیأت امنای تا سقف ۵ گروه/اداره و ۳۰ پست سازمانی قابل افزایش است.

۳-۲- مرکز: سومین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف مؤسسه/معاونت را در زمینه فعالیت های مطالعاتی یا اجرایی به صورت متمرکز برعهده دارد و در مقایسه با «مدیریت» از اختیارات بیشتری برخوردار می باشد. در رأس مرکز، «رئیس» قرار دارد. ادارات، گروه ها و پست های سازمانی تحت نظر مرکز مشابه مدیریت می باشد.

۴-۲- گروه: چهارمین سطح سازمانی است که عهده دار انجام چند وظیفه از وظایف معاونت، مدیریت و یا مرکز می باشد. ماهیت وظایف گروه، مطالعاتی و تحقیقاتی است. در رأس گروه «رئیس» منظور می گردد.

الف- هر گروه با حداقل ۴ پست و حداکثر ۶ پست سازمانی ایجاد می شود.

ب - در تشکیلات یک گروه، می توان به تناسب تعداد پست ها و تنوع فعالیت ها حداکثر ۲ پست «کارشناس مسئول» پیش بینی نمود، مشروط بر آنکه تحت نظر وی، حداقل یک کارشناس انجام وظیفه نماید.

۵-۲- اداره: چهارمین سطح سازمانی است که عهده دار انجام چند وظیفه از وظایف معاونت، مدیریت و یا مرکز می باشد. وجه غالب وظایف اداره، «اجرایی» است.

الف- هر اداره با حداقل ۴ پست و حداکثر ۶ پست سازمانی ایجاد می شود.

ب - در تشکیلات یک اداره، می توان به تناسب تعداد پست ها و تنوع فعالیت ها حداکثر ۲ پست «کارشناس مسئول» پیش بینی نمود، مشروط بر آنکه تحت نظر وی، حداقل یک کارشناس انجام وظیفه نماید.

○

دکتر مهدی ایرانمنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیاتهای امنای و هیاتهای ممیزه

تصویب شده است
مرکز هیاتهای امنای و هیاتهای ممیزه

تاریخ:.....

شماره:.....

پیوست:.....

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

تبصره ۲ - مؤسسه مجاز به ایجاد پست سازمانی با عنوان عضو هیأت علمی در حوزه ستاد خود نمی‌باشد.
تبصره ۳- حداکثر تعداد پست های سازمانی «غیر عضو هیأت علمی» در کلیه مؤسسات «یک برابر» تعداد پست های سازمانی با عنوان «عضو هیأت علمی» تعیین می‌گردد. در مورد مؤسسات تازه تاسیس به پیشنهاد رئیس مؤسسه، تأیید دفتر برنامه، بودجه و تشکیلات وزارت و تصویب هیأت امانت حداکثر تعداد پست های سازمانی «غیر عضو هیأت علمی»، حداکثر تا سقف «یک و نیم برابر» قابل تعیین است.

ماده ۳ - فعالیت هایی که مستقیماً تحت نظر رئیس مؤسسه قرار می گیرند، عبارتند از: گزینش، حراست، نظارت و ارزیابی، روابط عمومی، امور دانشجویان شاهد و ایثارگر، دبیرخانه هیأت اجرایی جذب اعضای هیأت علمی و امور حقوقی، قراردادها و رسیدگی به شکایات.
تبصره - در حوزه ریاست هر مؤسسه حسب نیاز، حجم فعالیت ها و برنامه های مؤسسه، واحدی تحت عنوان «دفتر ریاست» ایجاد می‌شود که در رأس آن «رئیس دفتر» یا «رئیس» می‌باشد. سطح سازمانی «رئیس دفتر» یا «رئیس» در مؤسسات رده یک تشکیلاتی، همتراز «مدیر» و برای مؤسسات رده ۲ و ۳ همتراز «رییس اداره» و مؤسسات با رده ۴ تشکیلاتی «کارشناس مسئول» است ولیکن عمده وظایف واحد سازمانی مذکور، «اجرایی» می‌باشد.

ماده ۴ - پست های سازمانی واحدهای صف به شرح ذیل تعیین می گردد:
۴-۱- به ازای هر گروه آموزشی / پژوهشی مصوب حداقل ۵ پست عضو هیأت علمی.
۴-۲- به ازای هر ۵ پست عضو هیأت علمی در گروه آموزشی / پژوهشی مصوب، حسب نیاز و بر اساس حجم فعالیت، یک پست سازمانی با عنوان «کارشناس آموزشی / پژوهشی» با داشتن مدرک تحصیلی مرتبط با فعالیت گروه مذکور.
۴-۳- به ازای هر کارگاه آموزشی و یا آزمایشگاه تخصصی حسب مورد، یک پست «کارشناس آموزشی» کارگاه و یا «کارشناس آموزشی» آزمایشگاه با داشتن مدرک تحصیلی مرتبط با فعالیت گروه مذکور.

تبصره ۱ - سقف پست های سازمانی «عضو هیأت علمی» در مؤسسه نمی تواند بیش از یک پانزدهم تعداد معادل شده دانشجویان شاغل به تحصیل روزانه باشد.
تبصره ۲ - تعداد معادل شده دانشجویان شاغل به تحصیل روزانه مؤسسه به شرح فرمول ذیل تعیین می گردد:

$$\text{تعداد معادل شده دانشجویان شاغل به تحصیل روزانه} = (\text{تعداد دانشجویان کاردانی و کارشناسی} \times 1) + (\text{تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد} \times 3) + (\text{تعداد دانشجویان دکتری} \times 6)$$

دکتر مهدی ابرامنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیاتهای امانت و هیاتهای ممیزه

تاریخ:.....

شماره:.....

پیوست:.....

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

ماده ۵ - شاخص های ارزیابی و تخصیص رده تشکیلاتی مؤسسه، مبتنی بر آیین نامه رتبه بندی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب وزارت و موارد ذیل می باشد.

۱-۵- تعداد فیزیکی واحدهای تابعه

۲-۵- تعداد واحد بین المللی، شعبه، دانشکده، مجتمع، پژوهشکده، آموزشکده، گروه و رشته آموزشی/پژوهشی

ماده ۶ - حداکثر تعداد معاونت ها و مدیریت های تابعه ستادی هر مؤسسه پس از تعیین رده تشکیلاتی، بر اساس ضوابطی است که در جداول شماره ۱۱ و ۱۲ ذکر شده است.

جدول شماره ۱۱ - رده بندی تشکیلات دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی

حداکثر مدیریت ستادی	حداکثر معاونت	عنوان	
		گروه	رده تشکیلاتی
۲۶	۶	گروه الف	رده ۱
۲۱	۵	گروه ب	
۱۹	۵	گروه ج	
۱۸	۵	گروه د	
۱۷	۲	گروه الف	رده ۲
۱۶	۲	گروه ب	
۱۵	۴	گروه ج	
۱۴	۴	گروه د	
۱۴	۳	گروه الف	رده ۳
۱۳	۳	گروه ب	
۱۲	۳	گروه ج	
۱۱	۳	گروه د	
۱۱	۲	گروه الف	رده ۴
۱۰	۲	گروه ب	
۹	۲	گروه ج	

۷

مهر مهر
مهر مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه
مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه

دکتر مهدی ایرانمنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه

تاریخ:

شماره:

پیوست:

آیین نامه سازماندهی و تشکیلات

ماده ۹ - ساختار سازمانی کلیه مؤسسات لازم است مورد تجدید نظر قرار گرفته و با این آیین نامه تطبیق داده شود. در موارد استثنایی، به پیشنهاد رئیس مؤسسه، تصویب هیأت امنا و تأیید وزیر، ساختار قبلی مؤسسه می تواند حداکثر تا ۲۰ سال دیگر بدون تجدید نظر باقی بماند.

ماده ۱۰ - هر گونه تغییر و اصلاح بعدی ساختار سازمانی مؤسسات، تنها پس از طی ۳۰ سال از زمان تصویب، امکان پذیر می باشد.

ماده ۱۱ - مجموعه کارکنان مؤسسه اعم از اعضای هیأت علمی و غیر هیأت علمی همچنین رسمی، پیمانی و قراردادی، نباید از مجموعه پستهای سازمانی مصوب مؤسسه بیشتر باشد.

ماده ۱۲ - این آیین نامه مشتمل بر ۱۲ ماده و ۱۰ تبصره، به استناد مفاد ماده ۱۰ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت مصوب ۱۳۸۲/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد بند «ب» ماده ۲۰۰ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی، با هدف تقویت محورهای پژوهش، همکاری های علمی بین المللی، تنوع بخشی به شیوه های آموزش عالی، دوره های تحصیلات تکمیلی، قدرت پاسخگویی به جامعه و پویایی و کنترل کیفیت در فعالیتهای دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و به منظور ایجاد هماهنگی و فراهم نمودن تسهیلات لازم در امر ساماندهی و تدوین تشکیلات واحدهای فوق الذکر و همچنین ایجاد زمینه برای بالا بردن سهم و نقش هیأت های امنا در راهبری امور دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی، در تاریخ ۹۱/۹/۱ به تصویب هیأت امنای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی رسید و با تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری از تاریخ ۹۱/۱/۱ قابل اجرا می باشد.

تصویب شد
مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای مدیره

دکتر مهدی ایرانمنش

معاون وزیر و رئیس مرکز هیاتهای امنا و هیاتهای ممیزه